

GAISA KUĢA MEHĀNIKA PROFESIJAS STANDARTS

1. Profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis	
Gaisa kuģa mehāniķis	Trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis (3.PKL) (atbilst ceturtajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (4.LKI))
2. Profesionālās kvalifikācijas prasības	
Profesijas specializācijas: <i>Nav.</i>	
Saistītās profesijas, kvalifikācijas līmenis: <i>Nav.</i>	
3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu kopsavilkums	
<p>Gaisa kuģa mehāniķis veic sagatavošanas darbus gaisa kuģa tehniskajai apkopei, nodrošinot piekļuvi un sagatavojot specializēto aprīkojumu konkrēto darbu izpildei, kā arī veic gaisa kuģu, dzinēju un to komponentu apkopi un remontu uz gaisa kuģa vai remontdarbnīcā. Gaisa kuģa mehāniķis darba pienākumu izpildē strādā sertificētā speciālista vadībā un uzraudzībā, ievēro ar darba pienākumu izpildi saistīto normatīvo aktu prasības, tai skaitā tehniskās dokumentācijas - gaisa kuģa ražotāja instrukcijas, tehniskās ekspluatācijas rokasgrāmatas.</p> <p>Profesijas reglamentācija, papildu prasības: reglamentēta profesija.</p> <p>Gaisa kuģa mehāniķa pienākumi un uzdevumi:</p> <p>3.1. Sagatavošanās gaisa kuģa tehniskajai apkopei:</p> <ul style="list-style-type: none">– iepazīties ar darba uzdevumu;– sagatavoties darba uzdevuma izpildei;– nodrošināt gaisa kuģa un aprīkojuma drošību (uz perona vai angārā);– pievienot gaisa kuģim zemes strāvas un citus enerģijas avotus;– nodrošināt piekļuvi mežgliem, mehānismiem, agregātiem un citam aprīkojumam darba uzdevuma izpildei;– veikt gaisa kuģa apkopes zonas sagatavošanas un tīrīšanas darbus. <p>3.2. Plānoto tehniskās apkopes darbu veikšana:</p> <ul style="list-style-type: none">– veikt vizuālo gaisa kuģa elementu apskati;– veikt gaisa kuģa kustīgo elementu eļļošanas darbus;– veikt tehnisko gāzu spiediena un pneimatisko sistēmu pārbaudes un uzpildes darbus;– veikt hidrauliskās sistēmas pārbaudi un uzpildi;– veikt eļļošanas sistēmu pārbaudi un uzpildi;– piedalīties gaisa kuģa tehniskajā apkopē;– piedalīties gaisa kuģa dzinēju un tā sistēmu tehniskajā apkopē;– piedalīties pretlietus un pretapledošanas sistēmu apkopē;– piedalīties elektrisko sistēmu pārbaudē un elementu nomaiņā;– veikt gaisa kuģa salona pārbaudi un apkopi. <p>3.3. Gaisa kuģa remonta darbu veikšana:</p>	

- piedalīties gaisa kuģa sistēmu un komponentu defektēšanā un remontā;
- piedalīties gaisa kuģa korpusa (planiera) un tā sistēmu remontdarbos;
- piedalīties gaisa kuģa agregātu remontdarbos;
- piedalīties gaisa kuģa vadības sistēmu remontdarbos;
- piedalīties gaisa kuģa salona remontdarbos.

3.4. Noslēguma darbu veikšana pirms gaisa kuģa nodošanas lidojumiem:

- sakārtot darba vietu;
- veikt izmantoto instrumentu uzskaiti;
- aizpildīt gaisa kuģa tehniskās apkopes dokumentāciju;
- piedalīties gaisa kuģa pārvietošanā.

3.5. Darba tiesību, darba aizsardzības un vides aizsardzības prasību ievērošana:

- ievērot elektrodrošības un ugunsdrošības prasības darba vietā;
- ievērot vides aizsardzības prasības darba vietā;
- lietot individuālos un kolektīvos darba aizsardzības līdzekļus un drošības ierīces;
- lietot ergonomiskos darba paņēmienus un instrumentus;
- nelaiemes gadījumā rīkoties atbilstoši situācijai un sniegt pirmo palīdzību;
- ievērot darba aizsardzības prasības darbam augstumā;
- ievērot darba tiesisko attiecību normas.

**4. Profesionālās darbības pamatzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
4.1.	Iepazīties ar darba uzdevumu.	<p>Lietot profesionālo terminoloģiju angļu valodā.</p> <p>Lasīt gaisa kuģa ražotāja tehniskās ekspluatācijas instrukcijas un citus dokumentus angļu valodā.</p> <p>Lasīt gaisa kuģa tehniskos rasējumus, aprakstus un simbolus.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Gaisa kuģa konstrukciju, dzinēju, propelleru, sistēmu un agregātu funkcijas.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Tehniskie aviācijas termini un to saīsinājumi angļu valodā. Gaisa kuģa tehnisko rasējumu apzīmējumi, apraksti un simboli.</p>	<p>Spēja iepazīties ar darba uzdevumu un tehniskās ekspluatācijas instrukcijām, tajā skaitā angļu valodā, un tehniskajiem rasējumiem.</p> <p align="right">4. LKI</p>	
4.2.	Sagatavoties darba uzdevuma izpildei.	<p>Izvēlēties darba uzdevumam atbilstošus instrumentus, aprīkojumu un materiālus.</p> <p>Izvērtēt darba vides faktoru (troksnis, apgaismojums, augstums, temperatūra, nokrišņi u.c.) ietekmi uz darbu izpildi.</p> <p>Pārbaudīt instrumentu, aprīkojuma un materiālu komplektāciju.</p> <p>Iepazīties ar ķīmisko vielu lietošanas drošības instrukcijām.</p> <p>Izvēlēties individuālos un kolektīvos aizsardzības līdzekļus.</p>	<p><u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa apkopē izmantojamo instrumentu, aprīkojuma un materiālu veidi un to lietošana. Darba aizsardzības prasības darbā ar ķīmiskajām vielām. Individuālie un kolektīvie aizsardzības līdzekļi un to lietošana. Darba vides faktori (troksnis, apgaismojums, augstums, temperatūra, nokrišņi u.c.) un to ietekme. Laika plānošana. Cilvēkfaktora ietekme uz darba veikšanu.</p>	<p>Spēja sagatavoties darba uzdevuma izpildei atbilstoši normatīvo aktu un gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas instrukciju prasībām.</p> <p align="right">4. LKI</p>	
4.3.	Nodrošināt gaisa kuģa un aprīkojuma drošību (uz perona vai angārā).	<p>Ieslēgt stāvbremzi.</p> <p>Novietot riteņu bloķēšanas klučus, lai nepieļautu gaisa kuģa kustību.</p> <p>Izvērtēt iespējamus apdraudējumus un bīstamības, kas var rasties darba procesā.</p>	<p><u>Lietošanas līmenī:</u> Apdraudējumi un bīstamības, kas var rasties darba procesā. Gaisa kuģa brīdinājuma zīmes. Gaisa kuģa stāvbremzes darbība.</p>	<p>Spēja individuāli vai komandā nodrošināt gaisa kuģa un aprīkojuma drošību uz perona vai angārā, ņemot vērā iespējamus apdraudējumus.</p> <p align="right">4. LKI</p>	

		Izvietot brīdinājuma zīmes gaisa kuģa kabīnē.			
4.4.	Pievienot gaisa kuģim zemes strāvas un citus enerģijas avotus.	Pievienot gaisa kuģi zemes strāvas avotam.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Aviācijas zemes strāvas avotu veidi un ierobežojumi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Elektrotehnikas pamati. Elektrodrošības prasības. Gaisa kuģa hidrauliskās un gaisa (kondicionēšanas un pneimatisko) sistēmu veidi, pielietojums un ierobežojumi.	Spēja pievienot gaisa kuģim zemes strāvas un citus enerģijas avotus atbilstoši gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas instrukciju un elektrodrošības prasībām.	4. LKI
		Atvienot gaisa kuģi no zemes strāvas avota.			
		Pievienot gaisa kuģa hidrauliskās sistēmas.			
		Atvienot gaisa kuģa hidrauliskās sistēmas.			
4.5.	Nodrošināt piekļuvi gaisa kuģa mezgliem, mehānismiem, agregātiem un citam aprīkojumam darba uzdevuma izpildei.	Novietot kāpnis, trapu vai pacelāju, lai nodrošinātu piekļuvi pie tehnoloģiskajām lūkām uz gaisa kuģa planiera vai dzinējiem.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas rokasgrāmata. Gaisa kuģa konstrukcijas un sistēmas. Darba uzdevuma tehnoloģiskās kartes. Palīgaprīkojuma veidi (sastatnes, platformas, trepes u.c.) un to lietošana. Darbs komandā.	Spēja nodrošināt piekļuvi gaisa kuģa mezgliem, mehānismiem, agregātiem un citam aprīkojumam darba uzdevuma izpildei.	4. LKI
		Noņemt paneļus (vākus), lai piekļūtu mezgliem un mehānismiem.			
		Nodrošināt pilnvērtīgu un precīzu uzdevumu izpildi sadarbībā ar kolēģiem.			
		Pēc darba veikšanas aizvērt pieejas paneļus un noņemt pacelājus, trapus un kāpnis.			
4.6.	Veikt gaisa kuģa apkopes zonas sagatavošanas un tīrīšanas darbus.	Izvērtēt un sagatavot atbilstošos instrumentus, aprīkojumu un līdzekļus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Apkopes un tīrīšanas darbu veidi un veikšanas metodes. Attīrošo līdzekļu veidi un to lietošana. Apkopes un tīrīšanas darbiem izmantojamo instrumentu veidi un to lietošana. Apkopes un tīrīšanas darbu veikšanas tehnoloģiskā secība. Individuālo aizsardzības līdzekļu veidi un to lietošana.	Spēja sagatavot gaisa kuģa apkopes zonu atbilstoši darba uzdevumam.	4. LKI
		Sagatavot gaisa kuģa apkopes zonu atbilstoši darba uzdevumam.			
		Tīrīt gaisa kuģa apkopes zonu ar atbilstošiem attīrošiem līdzekļiem.			

4.7.	Veikt gaisa kuģa elementu vizuālo apskati.	Novērtēt gaisa kuģa stāvokli attiecībā uz bojājumiem un drošību.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa konstrukcijas un sistēmas. Gaisa kuģa ražotāja instrukcijas. Gaisa kuģa apskates shēma. Gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas standarts, pieļaujamās atkāpes. Gaisa kuģa vizuālās pārbaudes metodes.	Spēja veikt gaisa kuģa elementu vizuālo apskati un novērtēt gaisa kuģa stāvokli.	4. LKI
		Novērtēt gaisa kuģa stāvokli attiecībā uz iespējamo šķidrums noplūdi.			
		Novērtēt gaisa kuģa paneļu un citu mezglu stāvokli.			
		Atbilstoši ikdienas pārbaudes darbu kartē noteiktajiem punktiem dot slēdzienu par gaisa kuģa gatavību lidojumam.			
		Par konstatētajām neatbilstībām ziņot atbilstoši noteiktai kārtībai.			
4.8.	Veikt gaisa kuģa kustīgo elementu eļļošanas darbus.	Sagatavot uzpildes instrumentus darbam.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Gaisa kuģa konstrukcijā un apkopē izmantojamo smērvielu veidi un īpašības. <u>Lietošanas līmenī:</u> Eļļu un smērvielu marķējumi un to pielietojums. Gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas rokasgrāmata.	Spēja veikt gaisa kuģa kustīgo elementu eļļošanas darbus atbilstoši gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas instrukcijām.	4. LKI
		Sagatavot kustīgos mezglus eļļošanai.			
		Eļļot kustīgos mezglus (šasijas, durvju u.c. mehānismus).			
4.9.	Veikt tehnisko gāzu spiediena un pneimatisko sistēmu pārbaudes un uzpildes darbus.	Sagatavot un izvērtēt mērinstrumentu gatavību darbam.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas rokasgrāmata. Tehnisko gāzu veidi un to pielietojums. Tehnisko gāzu uzpildes iekārtu veidi un to lietošana. Pneimatiskās un tehnisko gāzu sistēmas. Augstspiediena sistēmu veidi un to lietošana. Tilpuma un spiediena mērvienības (metriskā un imperiālā). Tehnisko gāzu uzpildes drošības noteikumi.	Spēja veikt tehnisko gāzu spiediena un pneimatisko sistēmu pārbaudes un uzpildes darbus atbilstoši gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas instrukcijām, ievērojot darba aizsardzības un ugunsdrošības prasības.	4. LKI
		Precīzi veikt spiediena mērījumus.			
		Uzpildīt tehniskās gāzes.			

			Darba aizsardzības un ugunsdrošības prasības darbā ar augstu spiedienu un tehniskajām gāzēm (t.sk. individuālie aizsardzības līdzekļi un to pielietojums). Mērinstrumentu veidi un to lietošana.		
4.10.	Veikt hidrauliskās sistēmas pārbaudi un uzpildi.	<p>Sagatavot un izvērtēt uzpildes aprīkojuma gatavību darbam.</p> <p>Pārbaudīt šķidruma līmeni hidrauliskajā sistēmā un ziņot par atklātajām nepilnībām.</p> <p>Uzpildīt hidrauliskās sistēmas tvertni.</p>	<p><u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas rokasgrāmata. Gaisa kuģa hidraulisko sistēmu konstrukcija, tās elementi un darbības principi. Tehnisko šķidrumu īpašības, veidi un to pielietojums. Hidraulisko sistēmu pārbaudes un uzpildes instrumenti, iekārtas, aprīkojums. Darba aizsardzības prasības, strādājot ar indīgajām vielām (t.sk. individuālie aizsardzības līdzekļi un to pielietojums).</p>	Spēja veikt hidrauliskās sistēmas pārbaudi un uzpildi atbilstoši gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas instrukcijām.	4. LKI
4.11.	Veikt eļļošanas sistēmu pārbaudi un uzpildi.	<p>Pārbaudīt faktisko eļļas līmeni gaisa kuģa eļļošanas sistēmās.</p> <p>Papildināt eļļas līmeni.</p> <p>Pārbaudīt uzpildītās eļļas līmeņa pietiekamību.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Gaisa kuģa dzinēju ražotāju prasības eļļošanas sistēmām.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa dzinēju eļļošanas sistēmu konstrukcija, tās elementi un darbības principi. Eļļu īpašības un veidi, to pielietojums un marķējumi. Eļļošanas sistēmu pārbaudes aprīkojums. Darba aizsardzības prasības, strādājot ar eļļām (t.sk. individuālie aizsardzības līdzekļi un to pielietojums).</p>	Spēja veikt eļļošanas sistēmu pārbaudi un uzpildi atbilstoši gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas instrukcijām.	4. LKI
4.12.	Piedalīties gaisa kuģa tehniskajā apkopē.	Pārbaudīt tehniskai apkopei paredzēto materiālu, instrumentu un rezerves daļu darba derīgumu un to atbilstību	<p><u>Priekšstata līmenī:</u> Gaisa kuģa uzbūve.</p>	Spēja piedalīties gaisa kuģa tehniskajā apkopē, ievērojot gaisa kuģa tehniskās	4. LKI

		<p>procedūrām.</p> <p>Veicot gaisa kuģa apskati pirms lidojuma, noņemt visus drošības fiksatorus, pārsegi un riteņu bloķētājus.</p> <p>Veicot gaisa kuģa apskati pēc lidojuma, uzlikt visus drošības fiksatorus un pārsegi.</p> <p>Noliet ūdeni no sistēmām un rezervuāriem gadījumos, kad pastāv sasalšanas risks.</p>	<p><u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas rokasgrāmata. Gaisa kuģa tehniskās apkopes aprīkojuma veidi un to lietošana. Gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas instrukcijas un gaisa kuģa tehniskās apkopes organizācijas procedūras.</p>	ekspluatācijas instrukcijas.	
4.13.	Piedalīties gaisa kuģa dzinēju un tā sistēmu tehniskajā apkopē.	<p>Atvērt dzinēja paneļus atbilstoši apkalpojamo agregātu un sistēmu izvietojumam.</p> <p>Vizuāli pārbaudīt gaisa kuģa dzinēju, tā agregātu un sistēmu stāvokli.</p> <p>Piedalīties gaisa kuģa dzinēju un tā sistēmu tehniskās apkopes darbos.</p> <p>Ziņot par atklātajām nepilnībām.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Gaisa kuģa dzinēju uzbūve un agregātu izvietojums.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa dzinēju tehniskās ekspluatācijas standarts, pieļaujamās atkāpes. Gaisa kuģa dzinēju tehniskās apkopes darba rīku un aprīkojuma lietošana.</p>	Spēja piedalīties gaisa kuģa dzinēju un tā sistēmu tehniskajā apkopē atbilstoši gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas instrukcijām.	4. LKI
4.14.	Piedalīties pretlietus un pretapledošanas sistēmu apkopē.	<p>Ievērot tīrību un kārtību, veicot kabīnes stiklu apkopi.</p> <p>Novērtēt loga tīrītāju stāvokli.</p> <p>Vizuāli pārbaudīt pretapledošanas sistēmas darbību spārnim un stabilizatoram.</p> <p>Pārbaudīt lidojuma parametru sensoru pretapledošanas sistēmu darbību.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Gaisa kuģa kabīnes stiklu pretlietus un pretapledošanas sistēmu veidi, darbības principi un kārtība. Gaisa kuģa spārna pretapledošanas sistēmu veidi, darbības principi un kārtība.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Kabīnes stiklu un gaisa kuģa spārnu pretapledošanas sistēmu pārbaude. Gaisa kuģa lidojuma parametru sensoru pretapledošanas sistēmu darbība un pārbaude. Tehniskās apkopes darba rīku un aprīkojuma veidi un to lietošana.</p>	Spēja piedalīties pretlietus un pretapledošanas sistēmu apkopē atbilstoši gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas instrukcijām.	4. LKI

4.15.	Piedalīties elektrisko sistēmu pārbaudē un elementu nomainīšanā.	Pārbaudīt gaisa kuģa elektriskās sistēmas darbību.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Gaisa kuģa elektriskās sistēmas elementi, to veidi un darbības pamati. <u>Izpratnes līmenī:</u> Borta tehniskās apkopes sistēmas. <u>Lietošanas līmenī:</u> Elektrodrošības prasības. Gaisa kuģa elektrisko sistēmu pārbaudes mērinstrumenti un aprīkojums.	Spēja piedalīties elektrisko sistēmu pārbaudē un nomainīt atsevišķus sistēmas elementus atbilstoši gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas instrukcijām.	4. LKI
		Veikt atsevišķu elektriskās sistēmas elementu nomainīšanu.			
4.16.	Veikt gaisa kuģa salona pārbaudi un apkopi.	Pārbaudīt gaisa kuģa salona aprīkojuma tehnisko stāvokli.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa salona aprīkojuma uzbūve un darbības principi. Gaisa kuģa salona aprīkojuma apkope. Gaisa kuģa durvju un avārijas lūku hermetizācija.	Spēja veikt gaisa kuģa salona un tā aprīkojuma pārbaudi un apkopi.	4. LKI
		Veikt gaisa kuģa salona aprīkojuma apkopi.			
		Pārbaudīt gaisa kuģa durvju un avārijas lūku tehnisko stāvokli.			
		Veikt gaisa kuģa durvju un avārijas lūku apkopi.			
4.17.	Piedalīties gaisa kuģa sistēmu un komponentu defektēšanā un remontā.	Sagatavot gaisa kuģa sistēmas un komponentes apkopei.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Gaisa kuģa sistēmu un komponentu veidi un to uzbūve. <u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas rokasgrāmata. Gaisa kuģa sistēmu un komponentu defekti, to novēršanas metodes.	Spēja piedalīties gaisa kuģa sistēmu un komponentu defektēšanā un defektu novēršanas remontdarbos.	4. LKI
		Ievērot ražotāja izstrādāto pārbaudi un remonta darbu instrukcijas.			
		Ziņot par atklātajām neatbilstībām.			
4.18.	Piedalīties gaisa kuģa korpusa (planiera) un tā sistēmu remontdarbos.	Noteikt gaisa kuģa korpusa (planiera), tā sistēmu un komponentu stāvokli vizuāli.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Gaisa kuģa korpusa (planiera) uzbūve un materiāli (metāli un to sakausējumi, kompozīti u.c. materiāli).	Spēja piedalīties korpusa (planiera) un tā sistēmu remontā atbilstoši gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas instrukcijām.	4. LKI
		Nodrošināt piekļuvi sistēmām un komponentiem.			

		Veikt gaisa kuģa korpusa (planiera) un tā sistēmu diagnostikas darbus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas rokasgrāmata.		
		Veikt komponentu maiņu.	Diagnosticēšanas tehnika un remonta metodes.		
4.19.	Piedalīties gaisa kuģa agregātu remontdarbos.	Demontēt gaisa kuģa agregātus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa agregātu demontāža un atkārtota montāža.	Spēja piedalīties gaisa kuģa agregātu remontā atbilstoši gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas instrukcijām.	4. LKI
		Veikt gaisa kuģa agregātu diagnostikas darbus.	Gaisa kuģa agregātu veidi un to uzbūve.		
		Remontēt gaisa kuģa agregātus.	Diagnosticēšanas tehnika un remonta metodes.		
		Uzstādīt agregātus uz gaisa kuģa.			
4.20.	Piedalīties gaisa kuģa vadības sistēmu remontdarbos.	Veikt gaisa kuģa vadības sistēmu vizuālo apskati un pārbaudi.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa vadības sistēmu veidi un uzbūve.	Spēja piedalīties gaisa kuģa vadības sistēmu remontdarbos atbilstoši gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas instrukcijām.	4. LKI
		Nomainīt gaisa kuģa vadības sistēmas atsevišķus elementus.	Gaisa kuģa ražotāju instrukcijas par vadības sistēmas elementu nomaiņu. Gaisa kuģa vadības sistēmu demontāža un atkārtota montāža.		
4.21.	Piedalīties gaisa kuģa salona remontdarbos.	Remontēt gaisa kuģa salona aprīkojuma elementus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa salona aprīkojuma uzbūve un darbības principi.	Spēja piedalīties gaisa kuģa salona remontdarbos atbilstoši gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas instrukcijām.	4. LKI
		Veikt gaisa kuģa salona aprīkojuma maiņu un citus remontdarbus salonā.	Gaisa kuģa salona aprīkojuma remonts. Gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas rokasgrāmata.		
4.22.	Sakārtot darba vietu.	Savākt izmantotos materiālus, darba rīkus un palīgiekārtas.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa apkopes un remonta instrumenti un to pielietojums.	Spēja sakārtot darba vietu atbilstoši gaisa kuģa remonta organizācijas procedūrām.	4. LKI
		Uzstādīt/noņemt dzinēja gaisa ieejas un izpūtes aizsargus, gaisa spiediena uztvērēja pārsegu, vadības plāksņu bloķētājus.	Gaisa kuģa remonta organizācijas procedūras.		
		Pārbaudīt darba vietas un darba vides atbilstību gaisa kuģa remonta organizācijas procedūrām.			

4.23.	Veikt izmantoto instrumentu uzskaiti.	Pārbaudīt instrumentu skaitu un komplektāciju.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa apkopes un remonta instrumentu veidi, komplektācija atbilstoši darba uzdevumam, pielietojums. Bojāto instrumentu izņemšana.	Spējā precīzi veikt izmantoto instrumentu uzskaiti.	4. LKI
		Pārbaudīt instrumentu tehnisko stāvokli, nepieļaujot bojāto instrumentu turpmāko izmantošanu.			
4.24.	Dokumentēt gaisa kuģa tehniskās apkopes darbus.	Reģistrēt izpildītos darbus tehniskās apkopes žurnālā vai darba kartē.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa tehniskās apkopes dokumentācija, tās aizpildīšanas kārtība. Tehniskie aviācijas termini un to saīsinājumi angļu valodā.	Spēja precīzi dokumentēt gaisa kuģa tehniskās apkopes darbus atbilstoši tehniskās apkopes organizācijas procedūrām.	4. LKI
		Atzīmēt neizpildītos darbus, norādot iemeslu.			
		Ievērot gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas dokumentu aizpildes un aprites prasības.			
4.25.	Piedalīties gaisa kuģa pārvietošanā no/uz angāru/stāvvietu.	Sagatavot gaisa kuģi pārvietošanai.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Gaisa kuģa pārvietošanas procedūras un aprīkojums, tā lietošanas noteikumi. Drošības noteikumi, pārvietojot gaisa kuģi.	Spēja piedalīties gaisa kuģa pārvietošanā no/uz angāru/stāvvietu, ievērojot drošas pārvietošanas prasības un pārvietošanas procedūras.	4. LKI
		Pārvietot gaisa kuģi.			

**5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
VISPĀRĒJĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Vispārējās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
5.1.	Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar valsts valodas lietošanu.	Mutiski un rakstiski komunicēt ar darba devēju, kolēģiem un sadarbības partneriem valsts valodā.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Gramatikas un valodas funkcijas. Verbālās mijiedarbības veidi. Valodas stili un intonācijas iezīmes. Valodas un komunikācijas daudzveidība dažādos kontekstos. <u>Lietošanas līmenī:</u> Valsts valodas vārdu krājums un lietojums. Lietišķās komunikācijas principi.	Spēja sazināties rakstiski un mutiski valsts valodā darba pienākumu veikšanā, ievērojot lietišķās komunikācijas principus.	4. LKI
5.2.	Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar svešvalodas lietošanu.	Sazināties mutiski un rakstiski divās svešvalodās. Lietot profesionālo terminoloģiju svešvalodās darba uzdevumu izpildē. Brīvi sazināties profesionālajā svešvalodā: lietot plašus skaidrojumus, diskutēt, risināt problēmas. Lietot un izvērtēt darba pienākumu izpildē dažādu tehnisko dokumentāciju angļu valodā.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Gramatikas un valodas funkcijas. Verbālās mijiedarbības veidi. Valodas stili un intonācijas iezīmes. Valodas un komunikācijas daudzveidība dažādos kontekstos. <u>Lietošanas līmenī:</u> Svešvalodas vārdu krājums un lietojums. Profesionālā terminoloģija svešvalodā. Starpkultūru mijiedarbība.	Spēja efektīvi sazināties mutiski un rakstiski angļu valodā darba pienākumu izpildē, pielietojot profesionālo terminoloģiju un ievērojot lietišķās komunikācijas principus. Spēja sazināties mutiski un rakstiski vismaz divās svešvalodās.	4. LKI
5.3.	Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar matemātikas prasmēm	Veidot matemātiskas sakarības. Modelēt plānotā uzdevuma risinājuma gaitu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Matemātikas metodes un instrumenti.	Spēja piemērot matemātisko domāšanu, modelējot darba situācijas un plānojot darba uzdevuma izpildi.	4. LKI
5.4.	Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar informācijas un komunikācijas tehnoloģiju	Mērķtiecīgi apstrādāt informāciju, izvēloties piemērotāko risinājumu. Atbildīgi apmainīties ar informāciju.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Normatīvie akti informācijas tehnoloģiju jomā. Datora un biroja tehnikas darbības	Spēja pārliecinoši un droši izvēlēties un lietot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas darba uzdevuma veikšanai.	4. LKI

	t.sk. biroja tehnikas lietošanu	<p>Pārbaudīt drošības konfigurāciju un sistēmas ierīcēm un/vai lietojumprogrammām, kuras izmanto.</p> <p>Sagatavot patstāvīgi dokumentus un organizēt to plūsmu, izmantojot lietojumprogrammas.</p> <p>Atrast patstāvīgi nepieciešamo informāciju interneta resursos, datu nesējos.</p> <p>Izvērtēt kritiski informācijas ticamību.</p>	<p>principi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Lietojumprogrammas atbilstoši darba uzdevumam. Darbs ar biroja tehniku. Informācijas sistēmu drošība. Datoru drošības programmas.</p>		
5.5.	Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar sociālo attiecību jomu.	Sadarboties komandā apzinoties savu atbildību kopējā uzdevuma veikšanā.	<p><u>Priekšstata līmenī:</u> Sociālo attiecību dažādība. Sabiedrības sociālā un politiskā struktūra.</p>	Spēja efektīvi iesaistīties komandas darbā.	3. LKI
		Efektīvi sadarboties dažādās vidēs.		Spēja apzināties savu un citu personību, tās izaugsmes veicinošos un kavējošos faktorus.	4. LKI
		Kritiski un radoši domāt.	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Sadarbības veicināšanas principi Komandas izveide. Konfliktu novēršana.</p>	Spēja veidot un kritiski analizēt mijiedarbību ar citiem cilvēkiem.	4. LKI
		Racionāli plānot savu un komandas laiku.		Spēja patstāvīgi plānot laiku veicot uzdevumu individuāli vai komandā.	4. LKI
	Identificēt stresa rašanās cēloņus.	<p><u>Lietošanas līmenī:</u> Laika plānošanas paņēmieni. Efektīvas saskarsmes un sadarbības paņēmieni. Lietišķās komunikācijas process.</p>			
5.6.	Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar pilsonisko attiecību jomu.	Identificēt un ievērot pilsoniskās tiesības.	<p><u>Priekšstata līmenī:</u> Latvijas Republikas Satversmē ietvertās normas tiesiskas un pilsoniskas sabiedrības kontekstā.</p>	Spēja identificēt un ievērot pilsoniskās tiesības un pildīt pilsoniskos pienākumus.	4. LKI
		Pildīt pilsoniskos pienākumus.			
		Efektīvi plānot resursus.	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Sabiedrību vienojošas vērtības. Sabiedrības sociālā un politiskā struktūra. Darba tiesību būtība, nozīme un normas.</p>	Spēja nodibināt un ievērot darba tiesiskās attiecības.	4. LKI
		Izvērtēt ekonomiskos riskus.			
		Pieņemt lēmumus par problēmu risinājumu konkrētās situācijās.			

5.7.	Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar profesionālo izaugsmi.	Izvērtēt profesionālo pieredzi un savas karjeras izaugsmes iespējas.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Plānošanas un lēmumu pieņemšanas principi. <u>Izpratnes līmenī:</u> Darbinieka motivēšanas un talantu attīstīšanas nozīme darba kvalitātes paaugstināšanā. <u>Lietošanas līmenī:</u> Mācīšanās stratēģijas. Pašvērtējuma principi.	Spēja plānot un pieņemt lēmumus savas profesionālās karjeras veidošanā.	4. LKI
		Kritiski izvērtēt un izmantot iegūto informāciju profesionālajā darbībā.			
		Pielietot dažādas mācīšanās stratēģijas.			
5.8.	Ievērot elektrodrošības un ugunsdrošības prasības darba vietā.	Ievērot elektrodrošības prasības darba vietā.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Elektrodrošības prasības darba vietā Ugunsdrošības drošības prasības darba vietā Elektrotraumu veidi un rīcība elektrotraumu gadījumos. Ugunsdzēsības aprīkojuma veidi un lietošana. Drošības pasākumi darbā ar elektrību, gāzēm (īpaši skābekli), eļļām un ķīmikālijām.	Spēja ievērot elektrodrošības un ugunsdrošības prasības darba vietā.	4. LKI
		Rīkoties elektrotraumu gadījumos.			
		Ievērot ugunsdrošības prasības darba vietā.			
		Lietot ugunsdzēsības aprīkojumu.			
5.9.	Ievērot vides aizsardzības prasības darba vietā.	Sagatavot darba vietu, nepieļaujot vides piesārņojumu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Vides aizsardzības prasības darba vietā. Atkritumu savākšanas aprīkojuma veidi un lietošana. Neitralizējoši absorbējošo vielu veidi un lietošana.	Spēja ievērot vides aizsardzības prasības darba vietā.	4. LKI
		Strādāt videi draudzīgi.			
		Racionāli izmantot resursus.			
		Rīkoties ar atkritumu savākšanas aprīkojumu un neitralizējoši absorbējošām vielām.			
5.10.	Lietot individuālos un kolektīvos aizsardzības līdzekļus un drošības ierīces.	Izvēlēties darba veidam atbilstošus individuālos aizsardzības līdzekļus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Individuālo aizsardzības līdzekļu veidi. Individuālo aizsardzības līdzekļu lietošana. Higiēnas prasības darba vietā.	Spēja lietot individuālos un kolektīvos aizsardzības līdzekļus un drošības ierīces.	4. LKI
		Lietot individuālos un kolektīvos aizsardzības līdzekļus.			

		Ievērot darba higiēnas prasības.	Darba vides riska faktori.		
5.11.	Lietot ergonomiskus darba paņēmienus un instrumentus.	Izvērtēt darba vietas ergonomiskos riskus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Ergonomiskie riski darba vietā. <u>Lietošanas līmenī:</u> Ergonomiskie darba paņēmieni. Ergonomiskie darba instrumenti.	Spēja lietot ergonomiskus darba paņēmienus, nodrošinot efektīvu uzdevumu izpildi.	4. LKI
		Izvēlēties ergonomikas prasībām atbilstošus darba paņēmienus un instrumentus.			
		Novērtēt savas darba spējas un veselības stāvokli darbavietā un darba pienākumu izpildes laikā.			
		Piemērot darba procesus un darba vidi efektīvai uzdevumu veikšanai.			
5.12.	Nelaiemes gadījumā rīkoties atbilstoši situācijai un sniegt pirmo palīdzību.	Izvērtēt situāciju.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Rīcība negadījuma vietā. ABC shēma.	Spēja nelaiemes gadījumā rīkoties atbilstoši situācijai.	4. LKI
		Pieņemt lēmumu, konsultējoties un izvērtējot visu pieejamo informāciju.			
		Sniegt pirmo palīdzību.		Spēja sniegt pirmo palīdzību.	3. LKI
5.13.	Ievērot darba aizsardzības prasības darbam augstumā.	Izvērtēt attiecīgās darba vides riskus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Prasības darbam augstumā. Darba organizēšana augstumā. Darba aprīkojuma un individuālo līdzekļu lietošanai darbam augstumā.	Spēja ievērot darba aizsardzības prasības darbam augstumā.	4. LKI
		Sagatavot darba vietu, aprīkojumu un individuālos aizsardzības līdzekļus darbam augstumā.			
5.14.	Ievērot darba tiesisko attiecību normas.	Piemērot normatīvos aktus, kas regulē darba tiesiskās attiecības.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Darba tiesisko attiecību normatīvais regulējums. <u>Izpratnes līmenī:</u> Darba līguma un koplīguma sastāvs. <u>Lietošanas līmenī:</u> Darba devēja un darbinieka tiesības, pienākumi un atbildība.	Spēja nodibināt un ievērot darba tiesiskās attiecības.	4. LKI
		Ievērot darba devēja un darbinieka pienākumus un tiesības.			
		Ievērot konfidencialitāti.			

Vispārīga informācija	
Profesijas standarta iesniedzējs	<p>Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība.</p> <p>Profesijas standarta izstrādes darba grupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Lauris Miķelsons – eksperts, AS "Air Baltic Corporation", Kvalitātes un drošuma pārvaldības viceprezidents; — Raimonds Deičmanis – eksperts, AS "Air Baltic Corporation", gaisa kuģu mehāniķis; — Andis Bukonts – eksperts, V/A Civilās aviācijas aģentūra, Gaisa kuģu ekspluatācijas daļa, vecākais eksperts; — Jānis Druska – eksperts, V/A Civilās aviācijas aģentūra, Gaisa kuģu tehniskās apkopes personāla sertifikācijas nodaļas vadītājs; — Mārtiņš Kleinhofs – eksperts, RTU, Aeronautikas institūts, profesors; — Inete Ielīte – moderatore, Transporta un sakaru institūts, dekāna p.i.; — Anna Bondare – moderatores asistente, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība. <p>Metodiskais atbalsts:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Inta Annuškāne – Valsts izglītības satura centrs, projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai", vecākā eksperte satura izstrādes jautājumos.
Profesijas standarta ekspertu darba grupa	<p>Sergejs Lukins – Satiksmes ministrija, Tranzīta politikas departamenta vecākais referents</p> <p>Artūrs Kokars – Latvijas Aviācijas asociācijas valdes loceklis</p> <p>Andis Bukonts – eksperts, V/A Civilās aviācijas aģentūra, Gaisa kuģu ekspluatācijas daļa, vecākais eksperts</p> <p>Uldis Dzenis – AS "AirBaltic Training" tehniskais vadītājs</p> <p>Agris Ruperts – PIKSC "Liepājas valsts tehnikums" direktors</p> <p>Linda Romele – Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, eksperte izglītības, nodarbinātības un sociālajos jautājumos</p> <p>Ieva Suškeviča – Valsts izglītības satura centrs, Profesionālās izglītības departaments, Profesionālās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas vecākā referente</p>
Profesijas standarta NEP atzinums	31.01.2019.
Profesijas standarta saskaņošana PINTSA	06.02.2019.
Profesijas standarta iepriekš saskaņotās redakcijas	Nav